

Verksamhetsberättelse för Skärgårdshavets Biosfärområde år 2021

”I Skärgårdshavets biosfärområde bor och verkar invånarna i en hållbar skärgårdsmiljö med en rik natur, ett välmående hav och ett livskraftigt samhälle. Området samverkar aktivt med andra områden både nationellt och internationellt.”

Innehåll

Bakgrund	4
Organisation för biosfärområdets verksamhet	4
2.1 Nationell organisation	4
2.2 Lokal organisation	4
2.2.1 Egentliga Finlands NTM-central	4
2.2.2 Biosfärområdeskontoret	5
2.2.3 Avtal om verksamheten för Skärgårdshavets Biosfärområde	5
2.2.5 Arbetsgrupper i samarbete med biosfärområdet	6
2.3 Finansieringen av biosfärområdets verksamhet	7
2.3.1 Ekonomi 2021	7
Verksamhet år 2021	8
3.1 Verksamhet inom de tre funktionerna	8
3.1.1 Bevara	8
Mätbara indikatorer för verksamheten	8
3.1.2 Utveckla	8
Mätbara indikatorer för verksamheten	9
3.1.3 Stödja	9
Mätbara indikatorer för verksamheten	9
3.2 Representation, arbetsgrupper	14
4. Partners rapport	15
4.1 Pargas stad	15
4.2 Kimitoön	16
4.3 Åbo Akademi	17
4.4 Turun Yliopisto	19
4.5 Forststyrelsen (2020)	22
4.6 Varsinais-Suomen liitto	23
4.7 Varsinais-Suomen ELY-keskus	25

4.8 Västeräng/Charlotta Björklöf	27
4.9 Åbolands naturskola	27
4.10 Skärgårdscentrum Korpoström	28
4.12 Go Archipelago	31
5. Rapportering och utvärdering av verksamheten	32

1. Bakgrund

Skärgårdshavets Biosfärområde, som grundades 1994, är en del av Unesco:s forsknings- och utvecklingsprogram "Man and the Biosphere" (MaB). Målsättningen med MaB-programmet är att forska i och att skapa modeller för hållbar utveckling. Inom MaB-programmet är biosfärområdena modell- och försöksområden och de representerar samtidigt viktiga natur- och kulturvärden i ett större globalt nätverk.

Enligt avtal samarbetar Egentliga Finlands NTM-central, Pargas stad och Kimitoöns kommun kring förvaltningen av Skärgårdshavets Biosfärområde. Pargas stad handhar koordineringen av biosfärområdets verksamhet. Egentliga Finlands NTM-central betalar åt Pargas stad för handhavandet av koordineringen, medan alla tre samarbetsparter bidrar till verksamheten genom att driva projekt. I biosfärområdet kan även andra organisationer, företag eller privatpersoner förverkliga verksamhet som stöder de gemensamma målsättningarna.

2. Organisation för biosfärområdets verksamhet

2.1 Nationell organisation

Miljöministeriet (MM) har huvudansvaret för biosfärområdena i Finland. Undervisningsministeriet (UM) ansvarar för Unescos program i Finland, samt de internationella kontakterna. Människan och biosfären (MaB) -programmets nationella kontaktpunkt i Finland och den nationella koordinatör är i Joensuu vid Finlands miljöcentral. Den nationella koordinatörgruppen för Unescoprogram sammankommer ca, 2 ggr/året.

- Raimo Heikkilä vid Finlands miljöcentral, placerad i Norra-Karelen, fungerar som nationell koordinatör för MaB-programmet
- Skärgårdshavets koordinatör har haft regelbunden kontakt med miljöministeriets kontaktperson Jukka-Pekka Flander och hans efterträdare Ilona Latsi och Undervisningsministeriets kontaktperson Hannu Vainonen
- Den nationella koordinatörgruppen höll inga möten under 2021

2.2 Lokal organisation

2.2.1 Egentliga Finlands NTM-central

Har huvudansvaret för Skärgårdshavets Biosfärområde

- Som ordförande fungerade Sanna Kipinä-Salokannel

2.2.2 Biosfärområdeskontoret

Kontoret är en del av Pargas Stads näringstjänster och placerat i utrymmen i Stabshuset i Korpo kyrkby.

Kontorets förvaltning:

- Har skötts i samarbete mellan NTM, Pargas och Kimitoön. Kontaktpersoner: Sanna Kipinä-Salokannel (NTM), Tomas Eklund (P) och Mats Nurmio och hans efterträdare, Erik Lund (KÖ). Samarbetet baserar sig på ett avtal om samarbete i förvaltning av Skärgårdshavets biosfärområde under 2021-2023.

Personal:

- Katja Bonnevier arbetade 80% som koordinator
- Pia Prost jobbade 20 % med kommunikation
- Marina Saanila jobbade med projektet Fiskprodukter från skärgården idag och i framtiden från 15.9.2020-15.2.2021.
- Erika Silventoinen jobbade 100% med projektet Biosfärademien 11.5.2020-31.12.2022

2.2.3 Avtal om verksamheten för Skärgårdshavets Biosfärområde

- Från och med 1.1.2018 ersattes det gamla intentionsavtalet (2012-2017) med partnerspecifika avtal. Avtal gjordes med Pargas stad, Kimitoöns kommun, Forststyrelsen, Åbo Akademi, Åbo Universitet och Egentliga Finlands förbund.

2.2.4 Skärgårdshavets biosfärområdes styrgrupp

Styrgruppens medlemmar är:

Sanna Kipinä-Salokannel, NTM-centralen i Egentliga Finland, ordförande

Leena Lehtomaa, NTM-centralen i Egentliga Finland (suppleant)

Trygve Löfroth, Forststyrelsen

Laura Lehtonen, Forststyrelsen (suppleant)

Christoffer Boström, Åbo Akademi

Mikael von Numers, Åbo Akademi (suppleant)

Jari Hänninen, Åbo universitet

Leena Erälinna, Åbo universitet (suppleant)

Jan-Erik Karlsson, Pargas stad

Lilian Lundell, Pargas stad (suppleant)

Daniel Wilson, Kimitoöns kommun

Jenny Örnell-Backman, Kimitoöns kommun (suppleant)

Styrgruppen sammanträdde 4 gånger under året:

Tid: 11.2.2021 kl.9.00-11.30

Plats: zoom - möteslänk har skickats före mötet

Närvarande:

Sanna Kipinä-Salokannel, ordf., ELY-centralen

Trygve Löfroth, Forststyrelsen

Jan-Erik Karlsson, Pargas stad

Daniel Wilson, Kimitoön

Christoffer Boström, Åbo Akademi

Jari Hänninen, Åbo universitet

Sakkunniga: Tomas Eklund, Pargas stad, Mats Nurmio, Kimitoöns kommun

Katja Bonnevier, biosfärområdeskontoret

Ärenden: Verksamhetsplan 2021 och verksamhetsberättelse 2020.

Tid: 11.5.2021 kl.8.30-11:00

Plats: zoom - möteslänk har skickats före mötet

Närvarande:

Sanna Kipinä-Salokannel, ordf., ELY-centralen

Trygve Löfroth, Forststyrelsen

suppl. Lilian Lundell, Pargas stad

Daniel Wilson, Kimitoön

Jari Hänninen, Åbo universitet

suppl. Leena Erälinna, Åbo universitet

Tomas Eklund, Pargas stad

Pia Prost, Katja Bonnevier, Erika Silventoinen, biosfärområdeskontoret

Ärenden: Diskussion kring biosfärapadens framtid och aktualiteter.

Tid: 7.9.2021 kl.13:00-15:00

Plats: zoom - möteslänk har skickats före mötet

Närvarande:

Sanna Kipinä-Salokannel, ordf., ELY-centralen

Trygve Löfroth, Forststyrelsen

Jan-Erik Karlsson, suppl. Lilian Lundell, Pargas stad

Daniel Wilson, Kimitoön

Leena Erälinna, Åbo universitet (till kl 14.00)

Sakkunniga: Mats Nurmio, Kimitoöns kommun

Pia Prost, Katja Bonnevier, Erika Silventoinen, biosfärområdeskontoret

Ärenden: Vinterträff 2022, Samarbetsforum med Norra Karelen.

Tid: 24.11.2021 kl.9:30-12:00

Plats: zoom - möteslänk har skickats före mötet

Närvarande:

suppl. Leena Lehtomaa, ordf., ELY-centralen

suppl. Lilian Lundell, Pargas stad

Jari Hänninen, Åbo universitet

Sakkunniga: Tomas Eklund, Pargas stad, Erik Lund (kl. 10.20-10.30), Kimitoöns kommun

Pia Prost (till kl. 10.39), Katja Bonnevier, Erika Silventoinen, biosfärområdeskontoret

Ärenden: Verksamhet 2022, Biosfärapadens 2023, Vinterträff 2022

2.2.5 Arbetsgrupper i samarbete med biosfärområdet

Tillsätts av styrgruppen eller utnyttjar för samma ändamål redan skapade nätverk. Planerar verksamhet mera konkret.

2.3 Finansieringen av biosfärområdets verksamhet

Pargas ansvarade för koordineringen av biosfärområdets verksamhet. NTM-centralen betalade 70 000 euro åt Pargas stad för koordineringen av verksamheten, vilket var en förhöjd budget från tidigare år.

Förutsättningen för att NTM-centralen betalar den utgivna summan är att det finns ekonomiska möjligheter till det. För övrigt bidrar alla tre parter med personresurser till biosfärområdeskontoret, främst i form av assistans med olika slag av kansliarbete samt representation. Alla bedriver dessutom projektverksamhet som stöder biosfärområdets syfte.

Biosfärområdets verksamhet finansieras alltid av någon av huvudaktörerna eller med externa medel, som någon av huvudaktörerna ansökt om. Viktiga utomstående finansiärer är bland annat EU:s Central Baltic-program, EU:s landsbygdsprogram, ERUF-programmet, Leader-programmet, Svenska Kulturfonden och Åbolands Skärgårdsstiftelse.

2.3.1 Ekonomi 2021

Kostnader

De direkta kostnaderna för biosfärområdets koordinering under verksamhetsåret 2021 var **67.983 €**. Denna summa inkluderar förutom lönekostnader, även kostnaderna för resor, hyra, telefonkostnader och andra kontorskostnader, samt köptjänster i samband med informationsverksamheten. Förutom de löpande kostnaderna innehåller den också kostnader för en ambassadörsträff i Skärgårdscentret, som var den enda fysiska tillställningen som ordnades under året.

Inkomster

Inkomsterna under 2021 var **75.000 €**, av vilket 5000 € var bidragspengar som flyttades till år 2022.

Utredning av inkomster

För koordineringen av verksamheten erhöll man **70.000 €** som grundfinansiering av Egentliga Finlands NTM-central. Projektet "Hur mår du jord?" beviljades **5000€** av Martha och Albin Löfgrens fond (3000€) och Lisi Wahls stiftelse (2000€). Projektet drog ut på tiden och bidragspengarna i sin helhet flyttades till år 2022, trots att den del av projektet redan utförts under år 2021.

Pargas stad har stått för bland annat översättningstjänster och administration av projekt.

Biosfärfonden vid Åbolands skärgårdsstiftelse

Kostnaderna för biosfärademien under 2021 var **ca 108 000€**. Inkomsterna var **113 000€ + 20 000€ (som flyttats från 2020)** och bestod av bidrag från Svenska kulturfonden, Konstsamfundet, Stiftelsen för Brita Maria Rehnlands minne och som ny finansiär Svenska Folkskolans vänner. 20.000€ har igen reserverats för år 2022, i och med en förskjuten start i början av projektet år 2020. Pengarna har reserverats för att garantera att projektledaren kan fortsätta som anställd tills beslutet om alla bidrag givits under år 2022. Projektmedlen planeras därför också att användas in på början år 2023.

Projektet "Ungdomar vloggar om hållbarhet i biosfärområdet" har beviljats **3000€**, av Lisi Wahls stiftelse (1500€) och William Thurings stiftelse (1500€). Kostnaderna för projektet "Ungdomar vloggar om hållbarhet i biosfärområdet" var ca. 1000€. Även detta projekt har dragit ut på tiden och har fått uppskov till hösten 2022.

3. Verksamhet år 2021

En uppdaterad version av strategin för Skärgårdshavets biosfärområdes verksamhet har gjorts för perioden 2018-2022 (5 år) och de årliga verksamhetsplanerna följer riktlinjerna i strategin. Verksamheten kan verkställas av de samarbetsparter som ingått ett partneravtal om att delta i verksamheten eller av övriga intresserade parter.

3.1 Verksamhet inom de tre funktionerna

Alla världens biosfärområden ska uppfylla tre funktioner: att bevara, utveckla och stödja det område de är verksamma inom. Nedan beskrivs verksamhet som drivs i samband med biosfärområdets program eller sådan verksamhet som biosfärområdets organisation vill lyfta fram som viktiga initiativ för att uppnå biosfärområdets målsättningar.

3.1.1 Bevara

Att bevara skärgårdens kulturarv, naturens mångfald, ett traditionellt kulturlandskap och ett välmående Skärgårdshav.

Vi vill bevara skärgårdens mångfald av arter och naturtyper, men även människans kultur och traditioner. En stor del av de skyddade naturområdena som finns i Skärgårdshavets biosfärområde hör till Skärgårdshavets nationalpark. Vi strävar till att bevara också övriga områden som attraktiva livsmiljöer för skärgårdsbefolkningen och för rekreation. Vården av kulturlandskap och därmed bevarandet av naturens mångfald är ett exempel på verksamhet som stöder både ekologiska och ekonomiska värden. Genom att främja kommunikationen mellan högskolor, beslutsfattare och ortsbor vill vi popularisera och effektivare sprida forskningen kring Skärgårdshavets marina flora och fauna.

Mätbara indikatorer för verksamheten

1. Hur många enskilda områden och på hur stora arealer vårdas kulturlandskap?
 - 10 gårdar och 500ha (2018)
 - 600 000-700 000 € har tilldelats biosfärområdet för vård av mångfaldsobjekt

3.1.2 Utveckla

Att förverkliga utvecklingsprojekt som främjar bosättning året om, sysselsättning, hållbar turism och innovationer kring hållbarhet i skärgårdsmiljö och för att främja en cirkulär ekonomi.

Vi arbetar för en ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbar utveckling av skärgårdssamhället. En viktig aspekt för skärgården är att det skapas arbetsmöjligheter och att det går att hitta attraktivt boende. Vi söker lokala lösningar för att främja en cirkulär ekonomi där skärgårdens företag gynnas. Både turismen och livsmedelsbranschen skapar nya sysselsättningsmöjligheter i skärgården. Vi arbetar för koldioxid- och näringsämnesneutrala kommuner. Biosfärområdet fungerar som en katalysator för olika instansers

utvecklingsprojekt, genom att sammanföra människor, organisationer, idéer, kunskap och finansiering. Projekten drivs av olika partner till biosfärområdet, som en del av biosfärområdets verksamhet.

Mätbara indikatorer för verksamheten

1. Hur många invånare finns det i biosfärområdet baserat på mantalsskrivna.
 - Pargas: 2999 (baserat på preliminära uppgifter från befolkningsdatabasen 5.1.2022)
 - Kimitoön: 288 (2018)

3.1.3 Stödja

Att förmedla kunskap, goda erfarenheter och kontakter, samt inspirera alla som bor och verkar i Skärgårdshavet att hitta sin roll i en hållbar samhällsutveckling.

Biosfärområdet skapar och upprätthåller nätverk och verktyg för forskning, utbildning och upplysning, samt utvecklar biosfärområdets "brand" för att stödja ett bärkraftigt skärgårdssamhälle. Vi vill inspirera alla som bor och verkar i vårt biosfärområde att hitta sitt sätt att bidra, genom att erbjuda en neutral arena kring vad som är hållbar samhällsutveckling. Detta omfattar biosfärföstran för barn och unga, vilket berör både miljö och kultur, sammanställning av populärvetenskapligt informationsmaterial, utrednings- eller forskningsprojekt i samarbete med högskolorna, diskussionstillfällen kring aktuella frågor och informationsspridning genom seminarier.

Mätbara indikatorer för verksamheten

1. Hur många biosfärpartner deltog i verksamheten?

12 st

- Pargas stad, Kimitoöns kommun, Forststyrelsen, Åbo Akademi, Åbo Universitet och Egentliga Finlands förbund, NTM-centralen, Charlotta Björklöf, Skärgårdscentrum Korpoström, Åbolands naturskola, Kirjais Nature Inn and Villas, Go Archipelago

2. Hur många barn och ungdomar nådde biosfärområdets verksamhet?

- Biosfärområdet i skolan: pga Corona-restriktioner kunde vi inte ordna den sedvanliga utflykten, utan erbjöd föreläsningar istället. Föreläsningar i och för skolor (**Dalsbruks skola 30, Axxell 20, ÅÅ 8**)
- Miniambassadörsverksamheten och Gäddan och gänget (**ca. 650 barn i Pargas dagvårdsenheter**)
- Samarbete kring biosfärstigen och läshörnan (**20 barn**)
- Knattelabbet: **ca 1060 barn (totalt 2201 besökare, 465 take-away lådor och 85 diplom och 250 följare på Instagram**)
- Ungdomsrådet (**5 personer involverade**)
- Utveckling av Hur mår du jord- filmen -samarbete med Art-Dur och Antonia Ringbom (**5 barn**)
- Gäddan och gängets öexpedition (**ingen metod för att räkna /skyltar i 15 hamnar i Åboland och 11 på Åland**)
- Hållbarhetskortet (**ingen metod att räkna - det finns hos samarbetsparter, skolor och bibliotek**)

3. Hur många projekt har förverkligats med anknytning till biosfärområdet?

- 10 st
 - Coastal Bootcamp (Hösten 2018-31.8.2021 - Pargas, Kimitoön och Forststyrelsen. Kimitoöns budget: 170 700,-)
 - St Olofs Waterway - utveckling av kulturturismen (1.3.2020 - 28.2.2022 - Pargas stad. Budget: ca.110 000,-)
 - Kreativa Kretslopp (1.8.2019 - 31.1.2021 - Pargas stad. Budget: 61.000,-)
 - Motionsinriktad livsstil inom småbarnspedagogiken. Pargas stad.
 - Fiskprodukter från skärgården idag och i framtiden (1.9.2020-31.3.2021 - Pargas stad. Budget: 34.744,-)
 - Biosfärakdemin "Ett tre-årigt projekt att utveckla biosfärområdets pedagogiska helhet" (1.1.2020-31.12.2022 - ÅSS. Budget för år 2: 108 000,-)
 - TuKeVa - Tulevaisuuden kehitystarpeet varsinais-suomalaisessa ruokaketjussa (1.1.2021-31.12.2022 - Brahea, Pargas, Kimitoön.)
 - Hur mår du jord? Animationsfilm och handbok om matjordens hälsa. (våren 2021-våren 2022. Pargas stad. Budget: 5000,-)
 - Ungdomarna vloggar om hållbarhet i biosfärområdet (våren 2021-hösten 2022. ÅSS. Budget: 3000,-)
 - Kestävällä matkailulla kansainvälistä kilpailukykyä Turunmaan saaristoon (1.7.2021-31.5.2022 - Pargas och Kimitoön)

4. Hur många medieinslag eller seminarium har förverkligats av biosfärkontoret?

8 st

- Vinterträffen (Skärgårdens kulturlandskap) 96 pers
- Forum för skärgårdsforskning: Webbinarier om "Fiskprodukter från skärgården idag och i framtiden" 5 enskilda tillställningar. (Deltagare: 60, 40, 30, 30, 32)
- Samarbetsforum: Skärgårdsforskning 35 pers
- Samarbetsforum med Norra Karelen biosfärområde "Från Norra Karelen skogar till Skärgårdshavets öar". 55 pers
- Forum för skärgårdsforskning: "Hållbart bygge i skärgården." 4 webinarier. (20-30 pers/webbinarium)
- Infokampanj om biologisk mångfald - 4 inlägg
- Sportlovskampanjen under 5 dagar
- Lansering av filmer om fiskeyrken och innovativa fiskprodukter från skärgården under våren (12 filmer)
- Flera enskilda infoinslag på FB, Youtube och Insta

5. Hur många publika evenemang har biosfärområdeskontoret medverkat i?

3 st

- Skärgårdens skördemarknad i Nagu + utdelande av miljöpriset. 1 dag.
- September Open i Dalsbruk 1 dag
- Marknad vid Forum Marinum "Sommartorget" 5 dagar i juni tillsammans med Pargas stad.

6. Hur många nätverksmöten för att gynna en hållbar utveckling har ordnats av biosfärkontoret?

25 st för biosfärområdets olika nätverk + obestämd mängd för 4 för olika projektgrupper

- 10 Biosfärområdets månadsmöte första tisdagen i månaden
- 3 Ambassadörsträffar
- 2 Biosfärområdets samarbetsforum
- 3 Biosfärpartnerskaffen
- 7 Ungdomsrådets möten
- Biosfärfostran -samarbetsmöte
- Biosfärstigen -samarbetsgrupp
- Samarbete kring Klimatoro-kartläggningen
- Projektplanering: Saaristomeren Suojelijat

7. Hur många kanaler har biosfärkontoret för att sprida goda exempel på hållbara lösningar?

8 st

- Biosfärområdets hemsida
- Biosfärområdets Twitter (svagt utnyttjad)
- Biosfärområdets Facebook
- Biosfärområdets nyhetsbrev
- Biosfärakademins hemsida
- Knattelabbets Instagram
- Knattelabbets Youtube
- Pargas och Kimitoöns gemensamma turistbroschyr

8. Hur många kanaler finns för att sprida populärvetenskaplig information i samband med biosfärområdet?

11 st

- Tidskriften Skärgård
- Vinterträffen (tema: Kulturlandskap)
- 2 Forum för skärgårdsforskning (teman: hållbara fiskprodukter, hållbart bygge)
- 2 Samarbetsforum (Skärgårdsforskning, Samarbete med norra Karelen)
- Biosfärområdets FB
- Biosfärområdets Youtube - kanal
- Knattelabbets YouTube-kanal
- Knattelabbets Instagram-konto
- Skärgårdscentrum Korpoströms utställningsverksamhet

9. Vid hur många tillfällen har goda erfarenheter från Skärgårdshavets biosfärområde spritts nationellt eller internationellt?

8 st

- Jeju Research Institute (JRI) - International webinar on waste management in island and coastal biosphere reserves on July 8, 2021 (Katja)
- Biosphere for Baltic at BSR Annual Forum 28.9 - Skärgårdshavet med som case för kulturarv (Katja)
- Suomen UNESCO koulut, Baltic Sea Project -kouluverkosto juhlisti maailman tiedepäivää - Yhteinen Itämeri -kehittämisisiltapäivän- Katja bidrog till "Yhteinen Itämeri paneelikeskustelu" med aspekter om livet i skärgården 10.11
- Aboagoras seminarium i Korpoström 16.8 (Katja, Erika)
- Företagsam skärgårds utvecklingsseminarium för Ålands skärgårdskommuner på Kökar 27.9 (Katja, Pia)
- CLL projektet Lärstigar, 5 föreläsningar för pedagoger runtom i Svensk-Finland (Erika)
- Biosfärrådet i Sverige 30.11 - Presentation av ungdomsverksamheten för alla biosfärområden i Sverige (Katja, Erika)
- Team Finland - presentation av Finlands biosfärområden tillsammans med Norra Karelen biosfärområde 13.12 (Katja)
- MAB 50 - jubileumsår firades genom att:
 - delta med ett eget evenemang - samarbetsforum om Finlands biosfärområden (se ovan).
 - Vi deltog också genom att delta i insamling av lokala dikter för ör ett konstverk i Biesgau Biosphere Reserve i Tyskland. konstverket bestod av en stor glob av 714 träbitar med dikt-/ eller sångrader från alla biosfärområden. Dessa rader skulle på något sätt spegla förändring. Skärgårdshavet bidrog med en dikt av Viola Eklund från Houtskär.
 - Vi deltog också i festligheterna genom att förmedla vidare info som publicerades i sociala medier av Unesco MAB-programmet.

10. Hur många utredningar eller forskningsprojekt som berör skärgården har förverkligats?

- - 6 st artiklar och avhandlingar vid Åbo Akademi (se nedan)

Tabell 1. Biosfärområdeskontorets verksamhet och evenemang.
Biosfärområdeskontoret har förverkligat, koordinerat eller haft en viktig roll i under år 2021

Tidpunkt	Vad	Bevara	Utveckla	Stödja
hela året	Miniambassadörprogrammet och Gäddan och gänget	x	x	x
hela året	Hållbarhetsstigen för Pargas stad	x	x	x
13-29.1	Forum för skärgårdsforskning - Fiskeprodukter i skärgården - 5 webinarier	x	x	x
4.2	Biosfärambassadörsträff (med presentationer om Norra-Karelen biosfärområde och Nämndö skärgårdsplaner kring ett biosfärområde)			x
5.3	Skärgårdshavets vinterträff 2021	x	x	x
29.3	Samarbetsforum om skärgårdsforskning	x	x	x
31.3	Medverkan i TV-nytt , Påskträden	x	x	x
31.5-4.6	Forum Marinum - Biosfärområdet deltog med skärgårdskartan på pekskärm tillsammans med Pargas stad. Från biosfärområdet deltog Katja, Erika, samt 2 biosfärambassadörer Erland Mattson och Ann-Helen Saarinen.			x
April-maj	Filmkurs för ungdomsrådet med Marina Saanila - 2 kursgångar			x
15.4	Biosfärpartnersforum			x
hela året	Biosphere for Baltic - fikan och konferens	x	x	x
4.6	Korpoström vernissage - uppdaterad Piscatus	x	x	x
7.6	Biosfärambassadörsträff - regenerativ odling - gäst: Nina Långstedt	x	x	x
14.7	Hur mår du jord?-filmens premiär	x	x	x
9,16,23.7, 2-3.8	Knattelabbet pop-up i Forum Marinum	x		x
juli, 5 torsdagar	Knattelabbet pop-up i Nagu	x		x
11.9	September Open i Dalsbruk tillsammans med Åbolands naturskola			x
18.9	Skördemarknaden			x
6.10	Biosfärpartnerskaffe	x	x	x
12.10	Biosfärambassadörsträff om fiske i Skärgårdscentrum	x	x	x
21.6-17.9	Knattelabbets verksamhetsperiod	x		x
24.9	Invigning av läshörnan i Korpo		x	x
4.11	Samarbetsforum med Norra Karelen			x

23.11-2.12	Forum för Skärgårdsforskning: Hållbart bygge. 4 webinarier.	x	x	x
8.12	Biosfärpartnerskaffe	x	x	x
9.12	Biosfärambassadörsutbildning - kursgång 1/5	x	x	x

Man kan läsa mera om verksamheten i de elektroniska nyhetsbrev som finns på biosfärområdets hemsida:

www.skargardshavetsbiosfaromrade.fi/material/dokument

Synlighet i medierna:

- Evenemang puffades i de lokala radion och ÅU
- Biosfärområdet synliggjordes stort i lokalradion så Forum Marinum öppnade sitt sommartorg
- Artiklar och notiser om biosfärområdet allmänt i Korpobladet, Iniöiten
- Amabassadörsutbildningen fick synlighet i ÅU, TS och ÅAs interna tidning
- Knattelabbet fick synlighet på YouTube, Facebook och Instagram samt i lokala medier som tex. Korpobladet.
- Biosfärademi-projektet fick synlighet i lokala medier, samt i finansierernas tidskrifter och sociala medier samt i Opettaja-lehti (Retki-bilagan)
- 127 inlägg på biosfärområdets facebook-sida (2021) (143 under år 2020)
- 765 gillare 784 följare på facebook-sidan 31.12.2021 (646 gillare år 2020)
- Knattelabbets Instagram 250 följare
- Medverkade i TV-nytt i samband med Pargas stad Kulturparlament och påskträden

3.2 Representation, arbetsgrupper

Grupper:

- Ledningsgruppen för Skärgårdsinstitutet vid Åbo Akademi (Katja)
- Finlands öar r.f. (Katja)
- Skärgårdscentrum Korpoström, programutskottet (Katja, Pia och Erika)
- I samma båt rf (viceordförande, Katja)

- en arbetsgrupp som planerat pedagogisk verksamhet vid biosfärstigen (St Olav Waterway och Korpo kulturgille) (Erika, Katja)
- Miljöfostran-nätverket förvaltats av Valonia (Erika)
- en arbetsgrupp som planerat pedagogisk verksamhet för hållbara lärtigar och smidiga övergångar i Pargas stad och på Kimitoön (CLL projektet "Stigar-med lärkraft mot en hållbar utveckling) (Erika)
- Miljöfostran-nätverk för finlandssvenska organisationer, förvaltats av Natur och miljö (Erika)
- en arbetsgrupp som planerat verksamhet för att sprida konceptet "Expedition Skärgårdshavet" till Åland (Pia, Erika)
- ICC-möte 13-17.9 i Abuja i Nigeria. Koordinator fungerade som observatör för Finland.
- Visit Pargas: Strategigrupp för regionalt samarbete (Katja)
- NordMAB - en palaver kring koordinering av verksamhet 7.12 (Katja)

4. Partners rapport

4.1 Pargas stad

Pargas stad inledde under året arbetet med en ny strategi. Fyra huvudteman har valts vilka alla passar bra ihop med biosfärverksamheten; Hållbarhet, Välmående, Attraktivitet och Skapa tillsammans. Målsättningen är att strategin skall vara färdig att godkännas av fullmäktige till sommaren 2022.

Natur och kulturarv

Projektet **Pargas pärlor – Paraisten helmet** har fortsatt under året. Projektet har som mål att främja biologisk mångfald och iståndsätta olika habitat, dvs. livsmiljöer, i Pargas och finansieringen kommer från miljöministeriets livsmiljöprogram Helmi.

Hållbar turism

Projektet **Arc Gate – Innovative Service Points for Maritime Tourists** utvecklar servicenivån i skärgården vid s.k. replipunkter, ställen dit man kommer med ett färdmedel (bil, buss) för att ofta fortsätta med ett annat (färja, förbindelsebåt). Projektet främjar miljövänlig cykelturism, bland annat genom att en mobil laddningsstation för el-cyklar installeras. Laddningsstationen drivs av solpaneler och innehåller också förvaringsboxar och möjlighet att ladda andra elektroniska apparater såsom telefoner.

St Olav Waterway – Utveckling av kulturturism; projektets målsättning är att utveckla serviceutbudet till vandrare längst med St. Olav Waterway i Åboland. Detta gäller båda bas service som lämpar sig för vandrare och cyklister såsom tex. boende men också att utveckla paketerade produkter i samarbete med lokala tjänstproducenter för att nå en bredare vandrings publik.

Projektet **Hållbar Turism:s** målsättningar är att

- utveckla hållbar turism på destinationsnivå

- erbjuda turismföretag utbildning och handledning i hållbarhetsfrågor
- utveckla nya rutter som fyller principerna för naturvärdena och hållbar turism

Dessutom är Pargas stad med i projektet **Kolneutrala lösningar hos företagen i Egentliga Finland 2020–2022**. Projektets målgrupp är företagen inom industrin och genomgående tema är kolneutralitet.

Staden samarbetar med biosfärområdet gällande småbarnspedagogikens program Skärgårdens superhjältar och Gäddan och Gänget, koncept som varit mycket uppskattat och som väcker barnens intresse för naturen, miljöfrågor, hållbar utveckling och sina egna rötter i skärgården. Utbildningsenheten samarbetar med biosfärområdet i att utveckla en hållbarhetsstig för grundskolan.

Kännedom om biosfärområdet Staden flaggar för biosfärområdet på drygt 10 ställen.

Biosfärområdet har varit synligt framme vid Skärgårdens skördemarknad. Årets miljögarning utseddes av Pargas stad tillsammans med biosfärområdet i samband med skördemarknaden. Utmärkelsen delas årligen ut för att uppmärksamma en betydelsefull handling som utförts och som förbättrat miljöns tillstånd i Pargas och Skärgårdshavet. I år tillföll priset Pro Houtskär för föreningens satsningar på närmiljön. Biosfärområdet och Unesco-brandet lyfts fram i turistbroschyren för år 2021.

4.2 Kimitoön

Livskraftig skärgård/Cirkulär ekonomi

Förbindelserna till skärgården befrämjar kommunen genom att hålla en regelbunden kontakt med NTM-centralen, som administrerar trafiken. Det aktuella just nu är att få en ny förbindelsebåtsbrygga till Dalsbruk. Detta är en knutpunkt för Kimitoöns östra skärgård.

I den kommunala organisationen upprätthålls en skärgårdsnämnd som bevakar specifikt skärgården, vilken sammanfaller med biosfärområdet för Kimitoöns del.

Näringslivet i skärgården påverkas dels av samhällsplaneringen, som styrs med olika nivåer av planer. En revision av en omfattande strandgeneralplan för skärgården är under arbete.

ArcGate är ett kombinerat investerings- och utvecklingsprojekt. Avsikten med projektet är att höja servicenivån och erbjuda ny data för att åstadkomma ett uppsving för lättillgänglig närturism i skärgården. Speciellt betonas användningen av kollektivtrafik och cykelturismen.

Projektet Coastal Bootcamp utvecklar befintliga och nya rutter för olika målgrupper tillsammans med områdets aktörer i Skärgårdshavets biosfärområde.

Kommunen har i samarbete med Rosala byråd och Åbolands Skärgårdsstiftelse möjliggjort att den gamla skolbyggnaden i Rosala, numera, i Åbolands Skärgårdsstiftelses ägo kan hyras ut till en barnfamilj för att främja inflyttningen till skärgården.

Kännedom om biosfärområdet

Biosfärområdet noteras i marknadsföringsmaterial som kommunen har producerat, bl.a. turistbroschyren.

4.3 Åbo Akademi

Skärgårdshavet

Aktiv växelverkan mellan pågående forskningsprojekt i Skärgårdscentrum Korpoström och Knattelabbet samt konstsamarbete via Pro Artibus konstnärresidens.

Forskning, utbildning och kommunikation med samhället som stöder en hållbar utveckling av skärgården

- Projektet BaltVib (Pathogenic Vibrio bacteria in the current and future Baltic Sea waters: mitigating the problem; Christian Pansch-Hattich) gjordes utgående från Skärgårdscentrum Korpoström och det tyska forskningsfartyget Elisabeth Mann Borgese ankrade upp vid Fagerholm och fick fin mediasynlighet i ÅU i augusti. I Skärgårdshavet (Ängsö) provtogs också vattenmiljön för att utreda förekomsten av den giftiga Vibrio-bakterien.
- Säsongen 2021 gjorde ett storskaligt mesokosmexperiment i ÅAs nya bassänganläggning i Korpoström. Sarah Rühmkorff från GEOMAR Kiel var ansvarig forskare. Experimentet lockade både barn och vuxna mycket tack vare dialogen och det goda samarbetet mellan ÅAs forskare och KNATTELABBET.
- Inom projektet NordSalt (Climate Change Impacts and Biodiversity Interactions in Nordic Salt Marshes; Christoffer Boström) togs prover i Pargas Lenholm för att studera betydelsen av kustnära strandängars och betydelsen av bete för artmångfald och kolbindning.
- Projektet "Habitat, vågor och temperatur: effekter på sexuell selektion hos en marin fiskart" (Kai Lindström, Johanna Yliportimo) genomfördes utgående från Korpoström.
- Nina Tynkkynens projekt Living with the Baltic Sea in a changing climate: environmental heritage and the circulation of knowledge (Finlands Akademi 2018-2022), handlar om natur- och kulturarv inom skärgårdsområdet. Inom projektet ordnade vi en paneldiskussion " Environmental heritage and the Baltic Sea" på STREAMS-environmental humanities conference in Stockholm i augusti 2021.

Synlighet och utåtriktad verksamhet

- Christoffer Boström presenterade Skärgårdscenret, Skärgårdshavet och MMBs forskning för ÅAs teologer, ÅAs uniservice ledningsgrupp och för ABOAGORA pre-symposium under hösten 2021
- Ämnet marin och miljöbiologi samarbetade med residenskonstnären Sinna Virtanen genom diskussioner och fältarbete.
- Miljö- och marinbiologins Conny Sjöqvist bidrog till "Mareld" med 25 teaterföreställningar i Åbo.
- Forum Marinum utställningen 40000+ (60 000 besökare) och den pågående konst- och vetenskapsutställningen "Relations with the Sea" drog >2000 besökare, 2021-2022.
- Via medborgarforskningsprojektet "Vem äter blåstång" har skolklasser samt allmänheten engagerats i marin forskning längs med våra kuster och i Skärgårdshavet under 2020-2021, och nått ca 250 000 personer.

ÅA publikationer 2021 knutna till Skärgårdscentrum Korpoströms marina forskning och Skärgårdshavet

Asplund MA, Bonaglia S, Boström C, Dahl M, Deyanova D, Gagnon K, Gullström M, Holmer, M, Björk M (2022) Methane emissions from Nordic seagrass meadow sediments. *Frontiers in Marine Science*. <https://doi.org/10.3389/fmars.2021.811533>

Meysick L, Infantes E, Rugiu, Gagnon K, Boström C (2022) Coastal ecosystem engineers and their impact on sediment dynamics: Eelgrass-bivalve interactions under wave exposure. *Limnology and Oceanography* 9999: 1-13. doi: 10.1002/lno.12022

Gagnon K, Gustafsson C, Salo T, Rossi F, Gunell S, Richardson JP, Reynolds PL, Duffy JE, Boström C (2021) Food web interactions ensure resilience to nutrient enrichment in a brackish water eelgrass (*Zostera marina*) ecosystem. *Limnology and Oceanography*. doi: 10.1002/lno.11792.

Gagnon K, Christie H, Didden K, With Fagerli C, Govers LL, Gräfnings MLE, Heusinkveld JHT, Kaljurand K, Lengkeek W, Martin G, Meysick L, Pajusalu L, Rinde E, van der Heide T, Boström C (2021) Incorporating facilitative interactions into small-scale eelgrass restoration – challenges and opportunities. *Restoration Ecology* 29(5) DOI:10.1111/rec.13398

Hovel KA, Duffy JE, Stachowicz JJ, Reynolds P, Boström C, Boyer K, Cimon S, Cusson M, Fodrie FJ, Gagnon K, Hereu CM, Hori M, Jorgensen P, Kruschel C, Lee KS, Nakaoka M, O'Connor NE, Rossi F, Ruesink J, Tomas F, Ziegler S (2021) Joint effects of patch edges and habitat degradation on faunal predation risk in a widespread marine foundation species. *Ecology*, <https://doi.org/10.1002/ecy.3316>

Jetoo, S., & Kouri, J. (2021). Voicing and Visualizing Change: Perceptions of Environmental Heritage in the Baltic Sea Region. *Heritage*, 4(3), 1566-1589. <https://doi.org/10.3390/heritage4030087>

4.4 Turun Yliopisto

Turun yliopiston nimetty edustaja apulaisprofessori Jari Hänninen osallistui vuoden 2021 aikana kolmeen Saaristomeren biosfäärialueen ohjausryhmän kokoontumiseen, varajäsen Leena Erälinna sijaisti Hännistä yhdessä kokouksessa. Lisäksi Hänninen edusti yliopistoa myös toukokuun ”*Samarbetsforum om skärgårdsforskningen i Finland*” –kokouksessa. Kokoontumisista järjestettiin vain etäyhteyksin koronaepidemian vuoksi. Turun yliopisto on edistänyt Saaristomeren Biosfäärialueen keskeisiä tavoitteita useamman teeman alla.

Luonnon- ja ja kulttuuriperintö:

Turun yliopiston biodiversiteettiyksikkö on jatkanut 2019 käynnistynyttä Saaristomereen liittyvää Elämän saari –hanketta (<https://sites.utu.fi/elamansaari/>). Koneen Säätiön rahoittamassa hankkeessa selvitetään mitä Seilin luonto antoi ja mitä se otti eri vuosisatoina erilaisissa yhteisöissä, mitä luonto on yhteisöille merkinnyt ja miten ihminen on luontoa muokannut? Mitä voimme historiasta oppia, kun tarkastelemme luontosuhdetta ennen ja nyt? Elämän saari -hanke rakentaa kokonaiskuvan ympäristöstä ja ihmisestä osana sitä hyödyntäen arkeologisia, biologisia, historian tutkimuksellisia ja taiteen menetelmiä. Hanke on päättymässä vuoden 2022 aikana ja tulevan kesän mittaan Elämä saari –hanke on järjestämässä Seilissä useita yleisötilaisuuksia, jossa esitellään Seilin luontoon ja kulttuuriperintöön liittyviä hankkeen tuottamia tieteellisiä löytöjä ja tuotoksia. Nämä liittyvät osin myös *Kestävä matkailu* –teemaan.

Turun yliopisto järjesti yhteistyössä Kone Säätiön rahoittaman CAA *Contemporary Art Archipelago* -hankkeen kanssa Seilissä 2020 aikana yhteensä kymmenen 2-5 päivää kestävästä taiteellista hautomotilaisuudesta tai residenssiä, jossa pohdittiin, miten taiteen keinoin voitaisiin kuvata Saaristomerelle sijoittuvan yliopistollisen kenttäaseman luonnontieteellistä seurantatutkimusta. Hautomoiden ryhmäkoot vaihtelivat 2-7 taiteilijan välillä, ja he edustivat mm. kuvataidetta, veistotaidetta, valokuvaajia ja elokuvaajia. Hautomoiden ja residenssien lisäksi Seilissä järjestettiin kolme erillistä näyttely ja esittelytapahtumaa kesän 2021 aikana. Hanke on päättymässä vuoden 2022 lopulla ja sen tuotoksista ollaan Seilissä järjestämässä useita taidetapahtumia sekä installaatioita. Myös nämä liittyvät osin myös *Kestävä matkailu* –teemaan.

Yksi merkittävimmistä tieteen ja taiteen välistä luonnon ja kulttuuriperinteen esittelevää yhteistyötä esiteltiin Turussa Väinö Aaltosen museossa *Epävarma horisontti* näyttelyssä maaliskoukokuussa 2021, jonka yhtenä installaationa oli kuvataiteilija Lilli Haapalan työ Itämeren merileivistä. Tutkimuslaitos avusti Haapalaa näyttemateriaalien kerääjän ja faktatarkastajan rooleissa. Hänninen toimi myös näyttelyn toisena avaajana (https://youtu.be/R7X_2ifys8).

Turun yliopisto oli vuonna 2021 näkyvillä myös kirjallisessa tuotannossa. Hänninen toimi myös faktatarkastajana kirjailija *Päivi Tuulikki Koskelan* lastenkirjassa ”*Seikkailu Itämeressä*”, joka käsittelee Itämeren ympäristöongelmia lasten silmin katsottuna. Hänninen toimi myös asiantuntijahaastateltavana kirjan julkistamistilaisuudessa 16.5.2021 (<https://youtu.be/C0svajHYFww>).

Merkittävä Saaristomeren kulttuuriperintöön liittyvä tapahtuma vuonna 2020 on Seilin vanhan hospitaalin Päärakennuksessa 1.7. avattu, kesän 2021 jatkunut päivitetty näyttely, joka esittelee vierailijoille saaren hospitaaliaikaa ja sen jälkeen taloon tulleen tutkimuslaitoksen toimintaa. Näyttelyn tuottajana on toiminut Turun yliopiston Biodiversiteettiyksikkö ja näyttely on esillä vielä kesän 2022. Näyttely tarjoaa Seilin matkailijoille konkreettisen mahdollisuuden kurkistaa saaren historiaan.

Saaristomeren luonnon- ja kulttuuriperintöön liittyen Biodiversiteettiyksikkö ja erityisesti Saaristomeren tutkimuslaitos olivat esillä *AlfaTV:n* televisiosarjassa ”*Kansan kesken*”. Jakson nimenä oli ”*Seilinsaaren luonto*”, jonka teemana oli Seilin historia, Saaristomeren luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen ja meren saastumisen ehkäiseminen ja se on löydettävissä striimattuna sivustolta <https://www.permanto.fi/fi/web/alfatv/player/vod?assetId=133483615>.

Saaristomeri:

Turun yliopiston strategiaan liittyvä Meri- ja merenkulun tutkimuksen temaattista kokonaisuutta edistettiin toimintakauden 2021 aikana. Kokonaisuus on yhteinen Åbo Akademin *Havet* -teeman kanssa. Meri- ja merenkulun tutkimuksen tematiikat koostuvat meri- ja rannikkoalueiden sekä saariston ja merenkulun ympäristötutkimuksen ohella laivaliikenteen ja satamatoimintojen sekä lainsäädännön ja kulttuurin tutkimuksesta eli tavoitteet ovat varsin yhteneviä Biosfäärialueen tavoitteiden kanssa. Kummankin yliopiston temaattisia kokonaisuuksia edustaa yhteinen johtoryhmä, jonka jäsenenä Biodiversiteettiyksikön puolesta toimii apul.prof Hänninen.

Saaristomeren tutkimuslaitos oli luontoteeman osalta vuoden 2021 aikana esillä useammassa television dokumenttiohjelmassa. Kansainvälisesti merkittävin esiintyminen tapahtui

National Geographicin TV-kanavan sarjassa *Eurooppa ylhäältä – Suomi*. Jakson yksi osio käsitteli Turun yliopiston erillisellä saarella sijaitsevalla kenttäasemalla tehtävää merentutkimustoimintaa murtovesiympäristössä. Jakso esitettiin ensimmäisen kerran helmikuussa 2021 National Geographic -televisiokanavalla ja uudelleen myöhemmin samana vuonna. Saaristomeren tutkimuslaitos esiintyi asiantuntijaroolissa myös kahdessa erillisessä jaksossa YLen televisiosarjassa *Puoli seitsemän*. Jaksojen aiheina olivat kenttäasemalla tehdyt punkki- ja silakka- ja mikro-/nanomuovitutkimukset. Jaksot ilmestyivät kevään 2021 aikana. 4/2021 esitelty silakkajakso on edelleen katsottavissa Yle Areenan streaming-palvelusta (kevät: <https://areena.yle.fi/1-50114420>, syksy: <https://areena.yle.fi/1-50996026>). Tutkimuslaitos on ollut esillä myös muussa Ylen TV

ohjelmatuotannossa, mm. luontodokumentti sarjassa *Peltsi and Tom – Itämeren suojelijat* (episodi 3: <https://areena.yle.fi/1-50097692>), joka tuli ulos uusintana syksyllä 2021. Lisäksi mm. *Ylen AamuTV*:ssa, Ylen verkkopalveluissa ja painetuissa valtamedioissa (Helsingin Sanomat, Turun Sanomat) esitettiin useita haastatteluita liittyen Saaristomeren tilan parantamiseen, Seilin historiaan sekä meren sinilevätilanteeseen.

Turun yliopisto tuotti kaikkiaan viitisen kymmentä Saaristomeren luontoon (ja kulttuuriperintöön) liittyvää tieteellistä ja popularisoivaa artikkelijulkaisua tieteellisissä julkaisusarjoissa, sanomalehdissä sekä sekalaisissa painettavissa että sähköisissä medioissa. Somessa oli esillä kymmeniä Saaristomereen ja sen luontoon liittyviä postauksia sekä tutkimuslaitokselta että Biodiversiteettiyksiköstä.

Turun yliopisto/Biodiversiteettiyksikkö oli mukana järjestämässä seminaaritapahtumaa Eduskunnassa 25.11.2021, joka keskittyi Saaristomeren tilan parantamiseen. Tilaisuuden toimijana toimi Saaristomeren vaikuttajaryhmä Turun yliopiston emeritusrehtori Kalervo Väänäsen johdolla, ja tilaisuus toteutettiin yhteistyössä *Operaatio Ainutlaatuinen Saaristomeren* -hankkeen ja *Saaristomeren suojelurahaston kanssa*. Tilaisuuden lopuksi luovutettiin ministeri Jari Lepälle Saaristomeren-addressi, jossa esitettiin asiantuntijoiden vetoamus jalostetusta toimenpidesuunnitelmasta Saaristomeren tilan tuntuvaksi parantamiseksi.

Saaristomereen kohdistuvaan tutkimukseen ja toimenpiteisiin vuonna 2021 liittyen apul.prof. Hänninen on toiminut prof. Markku Ollikaisen (HY) jatkanut Itämeripaneelin jäsenenä (varajäsenenä projektitutkija Katja Mäkinen), Ympäristöministeriön vetämien *SAVE2-*, *KIPSI-* ja *Rakennekalkki* -hankkeiden ohjausryhmissä sekä prof. Heikki Kallion operoiman *TyrniRAKI* -hankkeen seurantaryhmässä. Hänninen on toiminut myös Turun yliopiston nimittämänä jäsenenä *Centrum Balticumin* toimintaan liittyvän *Saaristomeren Suojelurahaston* hoitokunnassa. Professori Ilari E. Sääksjärvi toimii varapuheenjohtajana SYKE:n koordinoimassa IPBES-luontopaneelissa, jonka toiminta kattaa myös meriluonnon monimuotoisuuden.

Elinvoimainen saaristo/Kiertotalous:

Saaristomeren tutkimuslaitos osallistui *Itämeripaneelin* jäsenenä 15.7.2021 MTV3:n järjestämään valtakunnalliseen *Suomi Areena* -tapahtumaan Porin kaupungissa. Paneelikeskustelun teemana oli ”*Kuka päättää Itämeren tulevaisuudesta*”, jossa käsiteltiin kysymyksiä ”*Kuka vastaa työnjaosta ja vastuusta Itämeren suojelusta? Mihin konkreettisiin ja käytännöllisiin toimenpiteisiin Itämeren tilan parantamiseksi voidaan ryhtyä ja ketkä voivat siihen osallistua?*” Paneeli järjestettiin hybridimuotoisena ja se suoratoistettiin livenä verkossa, taltio löytyy sivulta <https://www.mtv.fi/sarja/33001006/1442096>.

Viimeisin Hänniselle osoitettu *Suomen Valtioneuvoston* 6.2.2021 toimesta nimitetty edustus on ohjausryhmän jäsenyys *Yhdistyneiden Kansakuntien* merentutkimuksen vuosikymmeneen (2021-2030) liittyen. Ohjausryhmän tehtävänä on laatia esitys YK:n kestävää kehitystä ja kiertotaloutta tukevasta Suomessa tehtävästä merentutkimuksesta (2021-2030) ja koordinoita sen toteuttamista. Ohjausryhmän toimikaudeksi on määrätty 2021-2022.

4.5 Forststyrelsen (2020)

Natur- och landskapsvård

Forststyrelsen är dragare av ett stort EU-projekt; "Kustens Life" (Life 17 NAT/FI000544). Projektet som, pågår under tiden 1.8.2018 - 31.3.2025, har en budget på 8,7 milj. euro. Dess syfte är att förbättra tillståndet för 41 Natura 2000 områden genom istandsättning och skötsel av kärnområden. Av områdena ligger 7 inom Skärgårdshavets biosfärområde innefattande totalt ett trettiotal öar från Dragfjärd till Iniö.

På projektområdena gör man biotopinventeringar, artinventeringar, arkeologiska inventeringar, skötselplaner samt utför praktiska restaureringsåtgärder. Naturtypsinventeringar görs såväl på land som under vattnet. Skötselplaner görs upp för alla 7 områdena inom Biosfärområdets gränser. Områdena utgör såväl gamla betesmarker (vårdbiotoper) som sandstränder (åsholmar) och ytterskärgårdens små öar där man bekämpar invasiva arter samt utför fågelinventeringar.

Till projektet hör även markanskaffning på totalt 7 holmar inom Biosfärområdet. Denna del av projektet ansvarar Egentliga Finlands NTM-central för.

Under år 2020 utfördes flera inventeringar samt på börjades uppgörandet av skötselplanerna. I och med att man i början av projektet koncentrerar sig på planering har ännu inte så många Istandsättningsarbeten kommit igång. Under 2020 påbörjades arbeten på Sandö (Pargas åsholmar) och Sundholm (Houtskärs lundar). Projektet kommer att resultera i ca 50 hektar nya betesmarker vilka arrenderas åt boskapsägare i skärgården.

I övrigt fortsatte skötseln av vårdbiotoper och beteslandskap som tidigare år med 12 avtalsgårdar på 40 holmar

Hållbar turism

Inom ramen för EU EMR projektet Coastal Bootcamp förbereddes två delområden vilka kommer att förverkligas under år 2021:

- Utarbetades mätbara variabler för undersökning av Skärgårdshavets nationalparks ekologiska bärkraft (LAC)

- Förbereddes och utarbetades virtuella upplevelserutter, vilka kommer att tas i bruk under 2021

Trots corona pandemin var verksamheten i nationalparkens gästhamnar livlig. Gällande Örö ingicks avtal med en ny företagare som också flyttade till ön. Örö hade vid årsskiftet 6 fast bosatta invånare. Även Bodö gästhamn hade många besökare och hamnen valdes för andra året i rad till årets gästhamn i Finland. Forststyrelsen utvidgade hamnens service genom byggande av nya bryggor samt ett servicehus för besökare.

Övrigt

Under hösten påbörjade Forststyrelsen uppdaterande av Skötsel-och dispositionsplanen för Skärgårdshavets nationalpark. Den förra uppdateringen fastställdes år 2000. Den nya uppdaterade planen kommer, förutom av nationalparken att omfatta alla enligt naturskyddslagen fredade områdena inom Biosfärområdet, såväl stats- som privatägda och både land och vattenområden.

Planen tar ställning till hur de olika områdena kommer att kunna nyttjas och skötas under den följande perioden inom ramen för fredningsbestämmelserna och utförda naturinventeringar. En arbetsgrupp inom Forststyrelsen gör upp planen som i utkastform kommer att presenteras för ett bredare forum och också gå på utlåtanderunda till alla intressenter innan den fastställs av miljöministeriet. Också Biosfärområdet kommer att involveras i processen. Avsikten är att planen skall vara klar inom år 2021.

4.6 Varsinai-Suomen liitto

Pääministeri Sanna Marinin hallitus päätti puoliväliriihessä huhtikuussa 2021 käynnistää Saaristomeri-ohjelman. Tavoitteena on vähentää Saaristomeren valuma-alueen ravinnekuormitusta kestäväälle tasolle vuoteen 2027 mennessä. Saaristomeren tilan parantaminen kuuluu myös Varsinai-Suomen liiton edunvalvonnan kärkitavoitteisiin. Liitto edistää Saaristomeren tilan parantamista yhdessä mm. Varsinai-Suomen ELY-keskuksen ja kuntien kanssa. Varsinai-Suomessa maakunnallinen saariston kehittäjä ja edunvalvoja on maakuntahallituksen alainen saaristotoimikunta.

Merialuesuunnittelu

Suomen aluevedet ja talousvyöhykkeen kattava, maankäyttö- ja rakennuslain mukainen kolmessa osassa laadittu, kaikkien rannikon maakuntien liittojen maakuntavaltuustojen osalataan hyväksymämä merialuesuunnitelma valmistui loppuvuodesta 2020. Ympäristöministeriö toimitti suunnitelman EU:lle direktiivin vaatimusten mukaisesti keväällä 2021.

Meriympäristön hyvää tilaa ja sinisen talouden kehittymistä edistävä suunnitelma laadittiin laajassa yhteistyöprosessissa siinä käsiteltyjen toimialojen edustajien kanssa. Varsinai-Suomessa korostuivat ainutlaatuisen saariston luonto- ja kulttuuriarvot sekä saaristoelinkeinojen, loma-asumisen ja matkailun merkitys. Vuonna 2021 on merialuesuunnittelua jatkettu kansainvälisessä eMSP-hankeessa. Hanke tukee merialuesuunnittelun ensimmäisen kierroksen arviointi- ja seurantatyötä, sekä toisen

suunnittelukierroksen tietotarpeita. Hankkeessa tarkastellaan merialuesuunnittelua ilmastonmuutoksen hallinnan ja Euroopan vihreän kehityksen ohjelman näkökulmista.

Varsinais-Suomen liitto on pyrkinyt edistämään Saaristomeren tilaan liittyviä toimenpiteitä ja hankkeita sekä tehnyt edunvalvontaa ja ollut aktiivinen saaristoa koskevissa asioissa. Varsinais-Suomen liitto pyrkii toiminnassaan nostamaan esille Biosfäärialueen kulttuuriarvoja ja luomaan matkailuelinkeinojen kehittymiselle lisämahdollisuuksia.

Maakuntastrategia 2040+

Varsinais-Suomen uusi maakuntastrategia “Kestävien kumppanuuksien Varsinais-Suomi” hyväksyttiin joulukuun maakuntavaltuustossa. Strategia muodostuu maakuntasuunnitelmasta, maakuntaohjelmasta sekä erillisestä älykkään erikoistumisen strategiasta.

Saariston elinvoima ja biodiversiteetti ovat sekä maakuntastrategian tavoitteiden että toimenpiteiden keskiössä. Esimerkkeinä tavoitteet 3: “Itämeren alueen ympäristö- ja ilmastokestävin maatalous puolittaa ravinnevalumat ja parantaa Saaristomeren tilan tyydyttävästä hyvään” sekä 18: “Maakunnan kehittäminen tapahtuu luonnon kanssa sopusoinnussa ja sen arvot huomioiden. Luonnon monimuotoisuuden tukeminen nähdään välttämättömyytenä ja sitä tuetaan myös digitalisaation ja ennakoinnin keinoin.”

Maakuntasuunnitelman sisältämä aluerakenteen visio perustuu ihmisen ja luonnon tasapainolle. Sini- ja viherrakenteen vaaliminen kaikessa toiminnassa on lähtökohtana ilmastonmuutoksen hillitsemiselle, siihen varautumiselle ja sopeutumiselle sekä luonnon monimuotoisuuden turvaamiselle. Luonnon monimuotoisuus ja sen lajikirjo ovat Varsinais-Suomessa erityisen rikkaat koko maan näkökulmasta katsottuna. Rakentamisen aiheuttamat muutokset ympäristössä tapahtuvat suunnitelmallisesti, maakunnan erityispiirteet ja -arvot tunnistaen. Meriympäristön hyvä tila, toimiva kaupungin ja maaseudun vuorovaikutus mahdollistavat myös kulttuuriset erityispiirteet ja huomioivat matkailu- ja virkistyspalvelut. Hyvin hoidettu luontoympäristö ja virkistysalueet tarjoavat keskeiset edellytykset arjen virkistykseen ja vetovoimaiseen elinympäristöön.

Maakuntakaavoitus ja muu toiminta

Varsinais-Suomen Luonnonarvojen ja -luonnonvarojen vaihemaakuntakaava hyväksyttiin kesäkuun maakuntavaltuustossa. Saaristoalueemme erityispiirteet ja -ominaisuudet ovat lähtökohtana kaavaratkaisulle. Saariston saavutettavuutta on tarkasteltu tuoreessa Varsinais-Suomen liikennejärjestelmäsuunnitelmassa.

Lounaistiedossa on Lounais-Suomea koskevia tilastoja, avointa dataa, karttoja sekä ajankohtaista tietoa alueen kehityksestä, joita voidaan hyödyntää biosfäärialueen toiminnassa.

4.7 Varsinais-Suomen ELY-keskus

Toiminta vuonna 2021 biosfäärialueen tavoitteiden edistämiseksi ja toteuttamiseksi (Saaristomeren biosfäärialueen toimintakertomus 2021)

Varsinais-Suomen ELY-keskus vastaa Saaristomeren biosfäärialueen hoidosta ja koordinaatiosta ja edistää biosfäärialueen tavoitteita monin tavoin tehtävissään. Vuonna 2021 Varsinais-Suomen ELY-keskus on edistänyt ja rahoittanut monia biosfäärialueellakin toimivia hankkeita ja toimenpiteitä, jotka edistävät biosfäärialueen vesien- ja merenhoitoa ja luontoarvoja, maaseudun elinkeinoja ja ympäristönhoitoa sekä kalataloutta.

Luonnon- ja kulttuuriperintö

Metsähallituksen vetämä Saaristomeren perinnebiotooppeihin ja paahdealueisiin keskittyvä RannikkoLIFE-hanke jatkui myös vuonna 2021. VARELY:n luonnonsuojeluyksikön LIFE-hankkeeseen liittyvät suojelun toteuttamiseen liittyvät maanostot ja suojelualueiden perustamiset saatiin melkein kokonaan tehtyä. Työ saariston arvokkaiden perinnebiotooppien parissa on jatkunut ja biosfäärialueelta onkin löytynyt uusia valtakunnallisesti arvokkaita alueita. Myös saariston lajistoa on kartoitettu osana Helmi-ohjelmaa ja hoidettu harvinaisen horkkakatkeron elinympäristöjä raivaamalla katajaa ja muuta puustoa. Lisäksi ELY-keskus on kohdentanut saariston ympäristönhoitoavustuksia luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristöä vaaliviin hankkeisiin. Myös tiedottamista VELMU-ohjelmasta ja rannikkovesiemme vedenalaisesta luonnosta on jatkettu. Biosfäärialueyhteistyötä on laajennettu VELMUn merkeissä Varsinais-Suomen ympäristökasvatusverkoston suuntaan.

Elinvoimainen saaristo/Kiertotalous ja Saaristomeri

ELY-keskus vastaa saaristoliikenteestä, mm. biosfäärialueen liikennepalveluista useilla maantielautta- ja yhteysalusreiteillä. Maantielautta- ja yhteysalusliikennettä kehitetään entistä ympäristöystävällisemmäksi ja pyritään liikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen. Toimintamalleja pyritään kehittämään siten, että toteutettavat liikennesuoritteet vastaavat mahdollisimman hyvin ja tehokkaasti muuttuviin kuljetustarpeisiin. Yhteysalusliikenteessä on vakiinnutettu vuoropuhelua Metsähallituksen kanssa, jotta esimerkiksi Saaristomeren kansallispuistoon liittyvät tarpeet tulevat huomioiduksi resurssien kohdentamisessa. Kansalaisten mahdollisuutta päästä nauttimaan kansallispuiston ja siten myös biosfäärialueen luonnosta ilman omaa venettä pidetään myös ELY-keskuksen puolella tärkeänä. Björkön saaren liikennemäärät ovat kasvaneet merkittävästi viime vuosina, kun saareen on muuttanut vakituinen asukas ja siellä on aloitettu liiketoimintaa. Tämän johdosta saaren huonokuntoinen yhteysaluslaituri on syksyllä 2021 korvattu uudella. Yhteysalusliikenteessä Iniö-Houtskarın reittialueen ja Nauvon eteläinen ja poikittainen - reittialueen liikennöinti kilpailutettiin 2021 aikana. Kilpailutuksessa alusliikenteen ympäristövaatimuksia tiukennettiin mm. alusten pääkoneiden päästörajoitusten osalta.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen Ravinneneutraali toiminta kunnan käytännöksi (RANKU 3) -hanke, joka loppui 2020 vuoden lopussa, tuotti kuntien käyttöön materiaalia, joita voi käyttää ravinnekierätyksen edistämiseen. Teemoittaiset [RANKU-työkortit](#) tuotettiin kuudesta eri teemasta: maatalous, metsätalous, ruokapalvelut, hankinnat, kaavoitus ja jätevedet, jotka ajateltiin olevan oleellisimpia ja helposti tartuttavia ravinnekierätyksen edistämiseen. Työkorteista löytyy askelmerkkejä etenemiseen, eri kunnista selkeitä esimerkkejä sekä vähän tilastotietoa tukemaan ravinnekierätyksen eteenpäin viemistä. Työkortteja voi käyttää laajasti monenlaisessa ravinnekierätykseen liittyvässä yhteistyössä.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen koordinoiman [KIPSI-hankkeen](#) tavoitteena on levittää Saaristomeren valuma-alueen pelloille kipsiä 50 000–85 000 hehtaarille vuosien 2020–2023 aikana, mikä vähentää valuma-alueelta Saaristomereen tulevaa fosfori- ja kiintoainekuormitusta merkittävästi. Vuoden 2021 aikana kipsiä levitettiin kaikkiaan 8 150 hehtaarin alueelle, josta 65 ha sijaitsi biosfäärialueella. Hankkeen yhteydessä tiedotetaan ja neuvotaan viljelijöitä myös muista maatalousalueilla tehtävistä vesiensuojelutoimista, jotka ovat edelleen hyvin tärkeitä kipsikäsittelystä huolimatta.

Osana hallituksen puoliväliriihessä 29.4.2021 hyväksymää Saaristomeren-ohjelmaa on Varsinais-Suomen ELY-keskuksessa alkanut [Saaristomeren Hot Spot -tiekarttahanke](#). Hankkeessa selvitetään mahdollisuuksia ja luodaan suunnitelma Saaristomeren valuma-alueen maatalouden hajakuormituksen poistamiseksi HELCOM:in hot spot -listalta viimeistään vuonna 2027. Hankkeessa tehtiin vuonna 2021 nykytilaselvitys ja pullonkaula-analyysi ja jatketaan toimenpidesuunnitelmalla, jossa määritellään tavoitteet ja aikataulu vuoteen 2027.

Kalanviljelyn kasvutavoitteiden ja vesien hyvän tilan yhteensovittaminen on haasteellista. Keskustelunaiheiksi vesiviljelyn osalta ovat nousseet esim. kiertovesikasvatuksen edistäminen, mallintaminen, kompensatiokysymykset, levänkasvatus ja pilotointimahdollisuudet. Varsinais-Suomen ELY-keskus haki 2021 ympäristöministeriöltä rahoitusta hankkeelle, jonka tavoitteena on yhteistyöryhmän kautta pyrkiä luomaan nykyistä ratkaisukeskeisempi toimintamalli ympäristöasiat huomioiden (OHKE-rahoitus). Tämä yhteistyöllä kalankasvatuksen ympäristökysymysten ratkaisua kohden -hanke käynnistyy vuonna 2022.

Varsinais-Suomen ELY-keskus toimii aluekoordinaattorina Kohti hiilineutraaleja kuntia ja maakuntia (Canemure) -hankkeessa. Hanke koordinoi Varsinais-Suomen maakunnan ilmastotiekarttaprosessia valmistelua. Vuoden 2020 lopussa yhteistyönä valmistunut ilmastotiekartan ensimmäinen vaihe tähtää hiilineutraaliuteen vuonna 2035. Tiekartta keskittyy muutoksen hillintään eli kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen keskeisillä sektoreilla, energian tuotannossa ja kulutuksessa, liikenteessä ja maataloudessa. Vuoden 2021 alussa tiekartta täydentyi rakentamisen tavoitteilla ja toimenpiteillä. Lisäksi Varsinais-Suomen ELY-keskus toimii osana ELYjen ilmastoverkosta, joka edistää ilmastoasioiden tavoitteellista huomioon ottamista kaikissa ELY-keskusten tehtävissä.

4.8 Västeräng/Charlotta Björklöf

Västeräng har som tidigare år haft får på bete på flera olika holmar i skärgården, som tex. Stenskär, Ön, Trunsö, knivskär, Helsingholmen och Borstö. Totalt vårdar gårdens får, markerna på 10 olika holmar. Som tidigare år är osäkerheten vad gäller stödperioder inom jordbruket stort, och man har svårt att planera hur man skall kunna gå vidare med gårdens marker. Dock kvarstår faktum att fårens vård av markerna är ovärderlig. Fåren fortsätter beta marker runt om i skärgårdshavet och nyttan de gör blir tydligare och tydligare för varje år som går. På grund av Coronans fortsatta framfart ligger många av gårdens planer på is, men även nya planer smids. Utveckling med stort fokus på hållbarhet, natur, miljö m.m. Förhoppningen är att som både biosfärområdepartner samt biosfärområde ambassadör, genom gården och utvecklingen, kunna bidra till att sprida kunskap och information.

4.9 Åbolands naturskola

År 2021 har varit ett rekordår för Åbolands naturskola. Vi har arrangerat 112 naturskoldagar med uteundervisning för skolklasser och daghemsgrupper. I naturskoldagarna har totalt 1873 barn och 225 vuxna deltagit, varav 327 elever har deltagit i vår läsårsverksamhet (förskolan och åk 5–6) med fyra naturskoldagar under läsåret. Av naturskoldagarna arrangerades 44 stycken i Biosfärområdets samarbetskommuner Pargas och Kimitoön och av dessa 13 stycken inom Biosfärområdet.

De skolklasser och daghemsgrupper som bokar naturskoldagar och läsårsverksamhet av Åbolands naturskola kan själva välja tema för dagen utgående från vårt utbud. Av alla naturskoldagar hade 14 stycken havet och havsstranden som tema. En stor del av dessa hölls i Åbo och S:t Karins och på så sätt fick också de här eleverna nya upplevelser och kunskaper i anknytning till Skärgårdshavet. Under en av årets naturskoldagar med Kyrkbackens skola testade vi också på vårt nya klimattema Framtidsbyggarna som har utvecklats av våra kolleger vid Kvarkens naturskola i samarbete med Borgå naturskola (Borgå stad). Framtidsbyggartemat ska erbjudas i Åboland år 2022. Temat Plast i havet som utvecklades i samarbete mellan Åbolands naturskola, Åbo Akademi och Skärgårdscentrum Korpoström 2019 har marknadsförts för skolorna igen år 2021, efter att alla bokningar på temat tyvärr blev inahierade år 2020 pga. skolornas distansundervisning. Ingen skolklass har ändå bokat en naturskoldag med Plast i havet som tema under hela året vilket är anmärkningsvärt eftersom vi i övrigt får gott om bokningar på de teman vi erbjuder. I samarbete med Håll Skärgården Ren erbjöd vi också en workshop för lärare med temat Plast i havet under den finlandssvenska utomhuskonferensen Mitt i Naturen som år 2021 arrangerades på distans. Tyvärr blev workshopen inahierad pga deltagarbrist. Temat Plast i havet har genomförts av Ålands naturskola i samband med Skördefesten på Åland i september 2021. Från år 2022 marknadsförts temat också vid Kvarkens naturskola. Under året arrangerade vi också ett fortbildningstillfälle för personalen inom småbarnspedagogiken i Nagu och Korpo med biodiversitet på daghemsgården och rörelse i naturen som tema.

Åbolands naturskola har samarbetet med Skärgårdshavets biosfärområde bla. genom att gemensamt delta i September Open i Dalsbruk. Åbolands naturskolas naturskollärare har deltagit i ett av Skärgårdshavets biosfärområdes morgonkaffemöten och i Norra Karelen och Skärgårdshavets samarbetsforum om Finlands Unesco biosfärområden (båda tillfällena på distans). Åbolands naturskola och Skärgårdshavets biosfärområde hade också ett gemensamt planeringsmöte i Korpoström i juni. Under året har Åbolands naturskola också fört diskussioner med Pargas stad om att från år 2022 eventuellt erbjuda läsårsverksamhet för alla förskolgrupper i staden.

4.10 Skärgårdscentrum Korpoström

Skärgårdscentrum Korpoström

Skärgårdscentrums roll inom biosfärområdet är att vara ett besökscenter som i sin kommunikation för ut biosfärområdets budskap genom utställningar, Knattelabbets uppdrag och all den övriga verksamheten i huset.

Livskraftig skärgård/Cirkulär ekonomi

- År 2021 blev det andra pandemiåret i ordningen. Besökarna lockades inte av att vistas längre stunder inomhus och endast ett fåtal grupper besökte Korpoström, så besökssiffrorna på utställningsvåningen blev fortsättningsvis låga.
- Ett försök gjordes med att flytta ner biljettkassan och den tillhörande hantverksshopen med Biosfärområdets hantverkare till auditoriet i entrévåningen. Utbudet gällande produkter om djur och natur utvidgades samtidigt kraftigt och shopen blev populär bland de besökare som besökte nedre våningen. I och med den ökade synligheten för shopen gavs även Biosfärområdets hantverkare ökad synlighet.

Konkreta målsättningar som uppnåtts

- Skärgårdscentrum Korpoström beviljades den internationella miljöcertifieringen Blue Flag och blev därigenom den första gästhamnen i Finland (utanför Åland) att hiss "Blå flagg" i hamnen.
- Solpaneler togs i bruk på huvudbyggnadens tak och en skärm som presenterar energiproduktionen på taket installerades innanför Skärgårdscentrums huvudingång för att även våra besökare ska kunna ta del av hur mycket förnyelsebar energi som nu produceras på plats.

- Åbo Akademi tog i bruk nya forskningsbassänger i stranden bakom huvudbyggnaden. Marinbiologerna ordnade för första gången guideade besök för Skärgårdscentrums besökare vid bassängerna där de berättade om den forskning som bedrivs i Korpoström.
- Skärgårdscentrum övergick från köptjänster till att anställa en egen fastighetsskötare. Detta har medfört en mer kontinuerlig och direkt uppföljning av funktioner som är avgörande för Skärgårdscentrums miljöarbete i praktiken, så som reningsverket, vattenreningen, septiktömningen, sophantering m.m.

Kännedom om biosfärområdet

- Biosfärområdets och Skärgårdscentrums "Proud partner of..."-logo höll kvar sin placering i bildspelet överst på Skärgårdscentrums webbplats.
- Knattelabbet producerade fortsättningsvis en mängd digitalt innehåll som tillsammans med Skärgårdscentrums egen närvaro i sociala medier nådde en större publik än enbart dem som besökte Skärgårdscentrum personligen
- Knattelabbet ordnade pop-up-verksamhet i Nagu och Åbo under sommaren. I samband med detta fick Skärgårdscentrum och Biosfärområdet gemensam synlighet på andra orter än Korpo.
- Den redan länge planerade pekskärmen om skärgården kunde förverkligas som en del av Biosfäraprojektet och bl.a. den interaktiva kartan över skärgården blev väl mottagen av besökarna. Skärgårdscentrum kan också använda pekskärmen som egen informationskanal tack vare kartan över huset och området samt via kopplingen till webbplatsen. Peksjärmen var med på sommartorget vid Forum Marinus i Åbo i maj, där samarbetet mellan Biosfärområdet och Skärgårdscentrum också synliggjordes.
- En mindre, portabel, pekskärm införskaffades också till Biosfärområdet och fick sin huvudsakliga placering i Korpoström, där den med varierande innehåll kan ingå som Biosfärområdets återkommande element i de olika utställningarna. Skärmen kan även lånas till andra ställen.

4.11 Kirjais Nature Inn & Villas

Natur- och kulturarv

Målsättningarna inom detta område är: 1) "Naturgård" 2) Temaveckoslut 3) Naturlägerskolor 4)

Naturens mångfald Naturgård - Målsättning: Med "naturgård" menas att en namnändring kan komma ifråga, samtidigt som själva platsen utvecklas till ett ställe där kunderna får information om

biosfärområdet och naturen genom utställningar och händelser. Namnändringen har genomförts, inklusive t ex webb-adress, email, vägskyltar. Några gamla reklamer finns kvar att avlägsna. Genom some-marknadsföring betonas ställets naturinriktning starkt, men den behöver utvecklas till mer professionell och regelbunden, samt innovativ. Inga egentliga utställningar har genomförts, men den stora salen är fylld med artplanscher och Skärgårdshavets Naturskolas bibliotek. Besökande gäster ser dessa. Det är inte nödvändigtvis en god idé att sätta resurser på skilda utställningar, för det är ytterst svårt att få folk så långt ut. Det **behövs en idé för hur man kan få stället till ett känt naturcentrum.**

Evenemang med tema - Målsättning: Ordna temaveckoslut och dylika evenemang för familjer/grupper som fokuserar på skärgårdens natur och kultur, exempelvis fågelveckoslut, svamputfärd, kurs i att använda fårull. I samarbete med Skärgårdshavets Naturskola och entreprenören Peten erä ja elämys har man försökt med fågelveckoslut och mat i naturen. Det har inte lyckats, och korona har varit en störande faktor. Det behövs också mer marknadsföring, simpla arrangemang som inte kräver så mycket resurser, lockande händelser, väl definierad målgrupp. Däremot har vi haft besök av grupper som själva lärt sig uppskatta skärgårdsnaturen och t ex svampskogen. Kanske är det detta vi ska köra vidare med, och som är det "simpla arrangemanget". Tankar om att bygga en traditionell gårdsgård som veckoslutstälko med mat, samt att ordna fårullskurs finns. Det har tillsvidare misslyckats att få fårull, även om det utlovats.

Naturlägerskolor - Målsättning: Ordna fler naturlägerskolor med ovannämnda teman. Vi har haft naturlägerskolor. Korona har varit en störande faktor. Gällande skolklasser är det också en minskande trend att åka på lägerskola överhuvudtaget. Det är inte så svårt att göra en lägerskola lockande för 10 – 12- åringar, däremot är det svårt att få de resurser som behövs, dvs främst en kunnig ledare för ett sådant oregelbundet jobb. Direktmarknadsföring samt some-marknadsföring är förutsättningar. Genom att skapa några intressanta naturstigar för barn, barnfamiljer, och alla åldrar, på plats gör det också mindre resurskrävande att skapa program. Man bör ta in också icke-natur och spännande element för att göra olika barn nöjda.

Mångfald - Målsättning: Informera genom skyltar och naturstigar om mångfaldens viktighet. Med hjälp av en besökande grupp scouter färdigställdes en installation inklusive skylt om naturens mångfald. Dock kan den förbättras småningom. Den förbättrar även sig själv småningom, och idén är just att se och förstå. Tre stycken naturstigar är planerade till den egna tomten. De ska finnas på plats våren 2022. I dessa bakas mångfaldens viktighet in för olika målgrupper.

Främja hållbar turism - Målsättningar inom detta område: 1) Certifiering 2) Miljövänliga val 3) Sortera avfall

Certifiering - Målsättning: Att certifieras inom Sustainable Travel Finland Detta har inte arbetats med pga. tidsbrist.

Miljövänliga val - Målsättning: Att satsa på miljövänliga val och kommunicera aktivt om dem. Har inkluderat ett flertal inlägg på instagram oh facebook med exempel på miljövänliga val som gjorts.

Sortera avfall - Målsättning: Kunder och gäster ska sortera sitt avfall bättre. Har gjort instruktioner samt kommunicerar aktivt om det till kunder och gör det synligt för alla.

Livskraftig skärgård/cirkulär ekonomi

Samarbete - Målsättning: Mera samarbete med grannarna och den lokala föreningen - Gäller såväl talkoarbete som anskaffningar som t ex vindkraft eller dylikt. Har haft samarbete i liten skala. Det kommer antagligen inte att bli mera.

Lokala val - Målsättning: Göra lokala val inom allt flera anskaffningar. Detta har prioriterats bl a vid anskaffning av mat till grupper, vid små byggnadsprojekt och reparationer.

Avfallshantering - Målsättning: Att poängtera att avfallshantering är viktig, t och få till stånd t ex kompostering i byn, minska avfall som måste hämtas lång väg med lastbil. Har poängterat om företagets egna avfall. Eventuellt möjligt vore att donera en kompost till byn, men då måste man själv sköta om den, vilket det kanske inte finns tid för.

Vattenkvalitet - Målsättning: Att anlita experter för att ha god vattenkvalitet i havet vid byn. Detta är inte ännu gjort, men känns prioriterat.

Destination - Målsättning: Bidra till projekt i byn som gör det gästvänligare och intressantare, t ex en ny naturstig och att röja vass från en del av stranden. Har bidragit. Det vore ytterligare mycket intressant att röja lite vass. Har utrett att det inte finns rum att ha betande kor vid vassen pga. utrymmesbrist.

Kännedom om biosfärområdet

Målsättning: Inkludera mer info om UNESCOs biosfärområde i tillställningar som ordnas med natur- och kulturtema. Det vore bra med en workshop som naturskoleprogram, men det kräver att någon planerar en sådan. Ytterligare kunde man alltid då grupper kommer vid välkomsten tala om biosfärområdet. Annars finns det broschyrer, informationsblad i stugorna och är synligt på hemsidan.

4.12 Go Archipelago

År 2021 var av flera orsaker ett lugnt år för Go Archipelago, vi kom igång med försäljningen av resepaketet men inte i den grad som vi hade hoppats.

Som Biosfärpartners har vi valt att fokusera på: Främja hållbar turism, Livskraftig skärgård/cirkulär ekonomi samt Kännedom om Biosfärområdet.

Go Archipelago säljer småskaliga resepaket för mindre grupper eller ensamresande. Vi sätter tyngdpunkt på att endast sälja resepaketet utanför huvudsäsongen för att förlänga säsongen och samarbetar med olika småföretagare i skärgården.

Våra målsättningar för att främja hållbar turism är att skapa nätverk genom hela skärgården och förutsättningar för en längre säsong samt mera aktiviteter för lokala och turister. Alla våra paket är en

samling av tjänster från olika lokala småföretagare och vårt paket Vandra i skärgården binder även ihop flera olika skärgårdsöar, likaså även olika skraddarsydd paket som vi säljer.

Målsättningarna för en livskraftig skärgård är att skapa flera arbetsplatser vilket leder till hållbar ekonomi samt ett samarbetsnätverk som kan leda till en längre säsong. Detta har vi försökt uppnå genom att hämta flera grupper och kunder till skärgården och på så vis skapa arbetsmöjligheter för lokala aktivitetsföretagare såsom båttaxi, yogainstruktörer och friluftsföretagare.

Våra målsättningar för kännedom om Biosfärområdet är att skapa resepaket som ger synlighet och främjar Biosfärområdet samt att använda Biosfärområdet som en del av vår marknadsföring. Då vi blev godkända som Biosfärspartner gick vi ut med denna informationen på våra sociala medier. Vi valde även att göra inlägg om våra styrkor och målsättningar för att ge våra kunder en inblick i vad det är vi jobbar för. Vårt resepaket Smaka på skärgården innehåller en båttur där kunderna har möjlighet att bekanta sig med Biosfärområdet på nära håll, i framtiden är det planerat att guiden under denna tur kunde ge information om Biosfärområdet åt kunderna för att ge mera synlighet och insikt i det unika vi har här. Att skapa ett resepaket som sätter fokus på Biosfärområdet är ännu i planeringsstadiet men vi hoppas kunna utföra det under det kommande året.

5. Rapportering och utvärdering av verksamheten

Rapportering och utvärdering sker genom att koordinatören sammanställer en verksamhetsberättelse årligen, som sedan behandlas av styrgruppen. Till UNESCO:s sekretariat sker rapportering var tionde år, närmast som en självanalys av ens egen verksamhet. Första rapporteringen skedde år 2005 och den andra 2016. Sekretariatet kan även be om andra rapporter.